

SKUPŠTINA CRNE GORE
ODBOR ZA POLITIČKI SISTEM,
PRAVOSUĐE I UPRAVU
Broj: 00-72/16-7/
EPA 1065 XXV
Podgorica, 29. jul 2016. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, sa 126 i 129. sjednice, održanih 20. i 29. jula 2016. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O RADU SUDSKOG SAVJETA I UKUPNOM STANJU U SUDSTVU ZA 2015. GODINU

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, kao matični odbor, je na 126. sjednici, održanoj 20. jula 2016. godine razmotrio Godišnji izvještaj o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2015. godinu, koji je Skupštini Crne Gore podnio Sudski savjet.

Odbor se, na osnovu razmotrenog Izvještaja, informisao o sljedećem:

Crnogorski sudovi su izvještajnu godinu počeli sa 35.697 predmeta, primili 91.842, završili 88.332, a ostalo je neriješeno 33.414 predmeta ili 26,20 %. Priliv predmeta bio je manji u odnosu na prethodnu godinu za 2,23 %, a broj riješenih predmeta takođe manji u odnosu na prethodnu godinu za 6,57%.

Prosječni mjesečni priliv po sudiji iznosio je 29,40 predmeta. Završeno je 339,20 predmeta dok je ostalo nezavršenih predmeta po sudiji 125,34.

Na nivou crnogorskog sudstva, stopa ažurnosti iznosi 96,18% a stopa efikasnosti, po CEPEJ indikatorima, 84,19%.

U 2015. godini kvalitet rada sudova je zadržan na zadovoljavajućem nivou na šta ukazuju podaci da je 21,83 % od svih odluka po žalbama ukinuto, 65,80 % potvrđeno i 6,78 % djelimično potvrđeno/preinačeno/ukinuto. Odluke su rađene u zakonskom roku i samo 0,69 % odluka je urađeno van zakonskog roka.

U osnovnim sudovima u Crnoj Gori ukupno je bilo u radu 93.538 predmeta, od čega je riješeno 64.597 predmeta, a na kraju izvještajne godine je ostalo neriješeno 28.095 predmeta. Stopa ažurnosti u izvještajnom periodu iznosila je 99,54%.

Kada je u pitanju kaznena politika osnovnih sudova, od ukupnog broja izrečenih presuda, na uslovne osude otpada 50,72 %, novčane kazne 5,62 %, kazne zatvora 30,42 %, dok je ukupno izrečeno 169 kazni rad u javnom interesu, što čini 4,13% od ukupnog broja izrečenih kazni.

Viši sud u Bijelom Polju počeo je izvještajnu godinu sa 134 zaostala predmeta, primio 4.790, riješio 4.633, a ostalo je nezavršeno 290 predmeta ili 5,91 %, dok je **Viši sud u Podgorici** počeo izvještajnu godinu sa 3.104 predmeta, primio 10.160 i ukupno u radu imao 13.264 predmeta. Od toga je riješio 10.403 predmeta dok je ostalo neriješeno 2.657 ili 20,03 %.

Viši sudovi su u odnosu na priliv završili 100,58 % i ukupan broj neriješenih predmeta je manji za 291 predmet u odnosu na broj neriješenih predmeta na kraju 2014. godine.

Što se tiče dva Specijalizovana odeljenja pri višim sudovima koji sude predmete organizovanog kriminala, korupcije i ratnih zločina, ukupno je u radu bilo 53 predmeta, riješeno je 26 predmeta, ostalo neriješeno 27 odnosno 50,94 %. Priliv predmeta je bio manji u odnosu na prethodnu godinu, dok je broj riješenih predmeta manji za 6 u odnosu na broj riješenih predmeta u prošloj godini.

Privredni sud je u 2015. godini bio ažuran i završio je 99,27 % predmeta u odnosu na priliv, a u odnosu na ukupni broj predmeta u radu je ostalo neriješeno 28,29 %. Od 1.040 stečaja u radu završeno je 628, a ostalo je nezavršeno 36,63 % dok je od parničnih predmeta ostalo neriješeno 45,06 %. Kvalitet rada ovog suda je dobar što pokazuje podatak da je 20,69 % svih odluka koje su ispitane ukinuto.

Upravni sud je u izvještajnom periodu imao isti priliv i približno isti broj riješenih predmeta u odnosu na prethodnu godinu, i završio je 90,56% predmeta od ukupnog priliva. Kvalitet rada Upravnog suda iskazan je kroz 15,77 % ukinutih odluka, što je više u odnosu na 2014. godinu za 3,42%.

Apelacioni sud je, u odnosu na prethodnu godinu, imao u radu manje 57 predmeta i završio je 100,12 % predmeta u odnosu na priliv. Kvalitet odlučivanja je iskazan kroz 79,14 % potvrđenih i 12,27% ukinutih odluka.

Vrhovni sud je od ukupnog broja primljenih predmeta, koji je iznosio 4.428, imao u radu sa predmetima iz prethodne godine 4.632, završio 4.378, a ostalo je nezavršeno 254 predmeta ili 5,48 %.

Kancelariji za pritužbe pri Vrhovnom sudu Crne Gore obratio se manji broj građana u odnosu na 2014. godinu, i podnijete su ukupno 292 pritužbe.

Kada je pitanju primjena Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, u izvještajnom periodu u radu je bio 261 kontrolni zahtjev za ubrzanje postupka, što je manje u odnosu na 2014. godinu za 49 predmeta. Na kraju izvještajnog perioda ostao je neriješen 21 zahtjev. Vrhovnom sudu Crne Gore podnešeno je ukupno 35 tužbi za pravično zadovoljenje, od čega je 31 riješena i donijete su sljedeće odluke: tužbe odbačene - 7, tužbe odbijene - 6, tužbe usvojene i dosuđena naknada – 17, na drugi način – 1.

U izvještajnoj godini podnijet je ukupno 761 zahtjev za besplatnu pravnu pomoć, od čega je usvojeno 630, pri čemu su advokatima za pruženu pravnu pomoć podnosiocima zahtjeva isplaćena sredstva u iznosu od 117.745,34€.

Rad Sudskog savjeta u 2015. godini je bio veoma intenzivan, što potvrđuju održane 33 sjednice.

U toku 2015. godine objavljeno je 16 oglasa za izbor sudija i predsjednika sudova i to za 98 traženih sudijskih mjesta na koje se prijavilo ukupno 303 kandidata. Od tog broja izabrano je 10 predsjednika sudova, a kada je riječ o sudijama izabrano je njih 87. Protiv odluka Sudskog savjeta o izboru predsjednika sudova i sudija tokom 2015. godine podnijeta je jedna tužba Upravnom sudu, koji još nije odlučivao po istoj.

Savjet je, tokom 2015. godine, donio 14 odluka o prestanku sudijske funkcije i to: devet na lični zahtjev, jednu usljed ispunjenja uslova na starosnu penziju i četiri zbog izbora na drugu funkciju.

Tokom 2015. godine pravosnažno su okončana tri disciplinska postupka protiv sudija i to sva tri zbog neurednog vršenje sudijske funkcije. U svim postupcima izrečena je opomena kao sankcija. Takođe, u izvještajnom periodu nije bilo odluka Savjeta o privremenom udaljenju sudija sa dužnosti.

U toku 2015. godine Komisija za etički kodeks, nakon sprovedenih postupaka, donijela je 15 odluka kojima je utvrđeno da sudije nijesu počinile povrede Etičkog kodeksa naznačene u podnijetim inicijativama. U izvještajnom periodu nije bilo druge vrste postupaka protiv sudija.

Kancelarija za prijavu korupcije pri Sudskom savjetu evidentirala je 116 pritužbi u 2015. godini. Nakon provjerenih navoda pritužbi, Sudski savjet je u 92 predmeta zauzeo stav i o njemu obavijestio podnosioca pritužbe i sudiju na kojeg se pritužba odnosi, dok je po preostalim pritužbama, koje su podnijete u decembru 2015. godine, postupak u toku.

U 2015. godini, IKT odjeljenje je bilo angažovano na prezentaciji dokaza na 331 glavnom pretresu, od čega je na 128 pretresa vršena prezentacija mjera tajnog nadzora. Saslušanje iz posebnih prostorija uz upotrebu tehničkih sredstava vršeno je 24 puta, a ostvareno je osam video linkova sa Danskom, Njemačkom, Slovenijom i Holandijom. Snimane su tri rekonstrukcije.

Krajem 2015. godine, u Višem sudu u Bijelom Polju izvršena je zamjena postojeće tehnike za audio-vizuelno snimanje i prezentovanje dokaza, kao i konferencijskog sistema. Projekat je doniran je od strane ambasade SAD u Crnoj Gori.

Kao aktivnost na unapređenju PRIS-a, uveden je sistem za trenutnu slučajnu dodjelu predmeta u svim sudovima u Crnoj Gori koji omogućava da se odmah po zavođenju predmeta isti dodijeli sudiji principom slučajnog odabira (random funkcija). Takođe, u okviru ovog sistema, ugrađen je i mehanizam koji evidentira ravnomjernost opterećenja sudija koji je pušten u rad 1. januara 2016. godine.

Pored toga, **uspostavljen je i web servis sa kaznenom evidencijom Ministarstva pravde** koji ima za cilj da se svi zahtjevi za izvodima iz kaznene evidencije za sudove dobiju elektronskim putem, čime se značajno ubrzavaju postupci.

Savjet je u 2015. godini, takođe, ostvario i veoma intenzivnu međunarodnu saradnju. Pored redovne saradnje sa sudskim savjetima u regionu i Evropi, predstavnici Savjeta su realizovali brojne i značajne posjete.

Povodom razmatranja Godišnjeg izvještaja o radu Sudskog savjeta i ukupnom stanju u sudstvu za 2015. godinu, Odbor je na 129. sjednici, održanoj 29. jula 2016. godine jednoglasno odlučio da predloži Skupštini na usvajanje sljedeće:

ZAKLJUČKE

1. Skupština Crne Gore smatra neophodnim da je u narednom periodu potrebno uložiti dodatni napor da se i pored složenosti predmeta koji se nalaze u radu Specijalizovanih odeljenja pri višim sudovima koji sude predmete organizovanog kriminala, korupcije i ratnih zločina, poveća nivo ažurnosti u njihovom rješavanju.
2. Potrebno je detaljno razraditi postupak u kom se odabrani kandidati dalje raspoređuju, razraditi sprovođenje inicijalne obuke u Osnovnom sudu u Podgorici i dr. sudovima i stvoriti odgovarajuće preduslove za donošenje odluke o izboru. Potrebno je dalje urediti postupak dobrovoljnog horizontalnog raspoređivanja sudija kao i konkretne indikatore za testiranje kompetentnosti kandidata za sudije i predsjednike sudova. Takođe je neophodno izraditi orijentaciona mjerila za rad sudija na osnovu složenosti predmeta, kao i za druge aktivnosti predviđene racionalizacijom sudske mreže.
3. Neophodno je uložiti i dodatni napor i obezbijediti i značajna sredstva u budžetu sudova, za kapitalna ulaganja u cilju jačanja materijalnih i ljudskih kapaciteta Sekretarijata Savjeta, ali i prilikom zapošljavanja visokostručnog kadra, posebno u IKT odjeljenju. Takođe, Sudski savjet i Sekretarijat moraju preduzeti sve potrebne mjere, uz pomoć relevantnih institucija, kako bi organizovali sopstveni uslovniji prostor posebno imajući u vidu ostvarivanje novih nadležnosti Savjeta.
4. Potrebno je sprovesti pojačane obuke o unaprjeđenju znanja nosilaca sudijske funkcije, o praksi Evropskog suda za ljudska prava i pravu Evropske unije, u cilju ujednačavanja i usklađivanja nacionalne sudske prakse s evropskom. Neophodno je da se u skladu sa obavezama iz pregovaračkih poglavlja obezbijede adekvatni prostorni uslovi za rad Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.
5. Posebno je važno uraditi sve na osavremenjavanju pravosudnog informacionog sistema, tzv. PRIS. Imajući u vidu da će se PRIS strateški tretirati kao dobro od nacionalnog interesa, potrebno je da država, i mimo budžeta za sudstvo, finansijski interveniše i pomogne njegov dalji razvoj. Pored ovoga, potpuna integracija i automatizacija sudske postupke je jedan od bitnih uslova u evropskim integracijama.
6. Uložiti dodatni napor u procesu ujednačavanja sudske prakse, radi jačanja pravne sigurnosti kao najvažnijeg aspekta vladavine prava.
7. Skupština ukazuje na neophodnost veće samoinicijativnosti sudija u podnošenju predloga za razrješavanje vještaka u slučajevima kada daju nepotpune, nejasne, protivurječne i netačne nalaze.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određena je poslanica Snežana Jonica, zamjenica predsjednika Odbora.

Zamjenica predsjednika odbora
Snežana Jonica